

Szanowny Panie Ministrze,

W dniach 5 i 6 grudnia Rada Unii Europejskiej ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych będzie dyskutować o projekcie **ogólnego rozporządzenia o ochronie danych**. W związku z tym European Digital Rights chce podkreślić, że projekt ten jest niezwykle ważny i potrzebny z punktu widzenia praw obywatelskich.

Prace nad rozporządzeniem napotykały do tej pory liczne i niepotrzebne bariery, przez które niezwykle potrzebna reforma ochrony danych mieszkańców Unii Europejskiej odwleka się w czasie. Sytuacja jest na tyle poważna, że istnieje ryzyko stworzenia przepisów, które w sposób niewystarczający będą chronić prywatność Europejczyków. Nie tak dawno, bo w 2009 roku, Unia Europejska wprowadziła do katalogu praw podstawowych prawo do prywatności. Jeśli chce zachować wiarygodność, nie może w zaledwie 4 lata później unikać jego praktycznej realizacji. Dlatego wzywamy rządy państw członkowskich, by nie dopuściły do opóźnienia dalszych prac nad reformą.

W ostatnich miesiącach stało się jasne, jak bardzo propozycje Komisji Europejskiej są ważne i potrzebne. Dotyczą one m.in. ograniczenia gromadzenia danych do niezbędnego minimum, uwzględnienia ochrony prywatności w fazie projektowania (ang. privacy by design) oraz zagwarantowanie prawa do usunięcia danych, gdy przestają być przetwarzane do celów, dla których zostały pierwotnie zebrane. W związku z tym apelujemy o podjęcie konkretnych działań w celu przywrócenia zaufania Europejczyków do instytucji unijnych, poprzez utworzenie solidnych ram prawnych, chroniących ich prawa.

Należy uszanować prawa ponad 500 milionów mieszkańców Unii Europejskiej i to one powinny pozostać w centrum toczących się negocjacji rozporządzenia. Oznacza to również, że dalsze prace nad reformą ochrony danych w Unii Europejskiej nie mogą być opóźniane bez wyraźnego uzasadnienia. Zharmonizowane i podlegające efektywnej egzekucji przepisy o ochronie danych są pilnie potrzebne.

Dlatego apelujemy o zdecydowanie działania na rzecz reformy, w szczególności dotyczące:

Definicji ochrony danych. Rada Unii Europejskiej zaproponowała definicję danych spseudonimizowanych. Ta definicja może stworzyć osobną kategorię danych, wobec których będą obowiązywać niższe standardy ochrony, np.

dotyczące zawiadomienia podmiotu o naruszeniu danych osobowych. Ta groźna luka musi być wyeliminowana w celu ochrony praw obywateli, w szczególności w środowisku online.

Zagwarantowania transparentności oraz kontroli. Przetwarzanie danych osobowych staje się coraz bardziej złożone i skomplikowane. W konsekwencji niezwykle ważne jest zagwarantowanie, żeby proces ten był przejrzysty i zrozumiały dla osób, których dane są przetwarzane. Muszą oni mieć prawo zarówno do otrzymywania dokładnych informacji o tym, w jaki sposób ich dane są przetwarzane, jak możliwości kontrolowania, co dzieje się z ich danymi. Dotyczy to również informacji o tym, komu dane są udostępniane. Obecna definicja „odbiorcy”, zaproponowana przez Radę Unii Europejskiej, jest niewystarczająca. Definicja ta nie powinna wyłączać organów regulacyjnych oraz podmiotów uzyskujących dostęp do danych w ramach sprawowania obowiązków służbowych. Jeżeli przekazanie danych osobowych do konkretnego odbiorcy nie może zostać ujawnione, powinno być oparte na art. 2 oraz 21 projektu rozporządzenia.

Profilowania. Jesteśmy głęboko zaniepokojeni ryzykiem, jakie wiąże się z profilowaniem, dlatego apelujemy o zapewnienie solidnych gwarancji ochrony obywateli przed tym rodzajem przetwarzania danych. Obecne brzmienie art. 20 jest zawężające: tylko środki, które mają „poważny wpływ” na obywateli są zakwalifikowane jako profilowanie. Zastosowanie określenia „poważny wpływ” oznacza, że osoba fizyczna będzie miała bardzo ograniczone możliwości uniknięcia bycia profilowaną. Pomimo że propozycja Rady oferuje pewien stopień ochrony, wciąż jesteśmy zaniepokojeni brzmieniem art. 20 ust. 3, który pozwala na profilowanie obywateli w oparciu o ich dane wrażliwe. Przez odniesienie się do art. 9 ust. 2, wszystkie dane wrażliwe, które mogą podlegać legalnemu przetwarzaniu, będą mogły być również wykorzystywane do profilowania. W konsekwencji szczególna ochrona przed profilowaniem opartym na danych wrażliwych nie ma praktycznie żadnego znaczenia.

Innymi ważnymi zagadnieniami regulowanymi w rozporządzeniu są: przekazywanie danych do krajów trzecich, zgoda na przetwarzanie danych oraz prawo sprzeciwu. Te aspekty powinny być również uregulowane w taki sposób, by zapewnić wystarczający poziom ochrony praw podstawowych Unii Europejskiej. Siła rozporządzenia będzie uwarunkowana od jego najłagodniejszych ogniw. W związku z tym uważamy, że wszystkie luki nadmiernie ograniczające prawa obywatelskie powinny zostać wyeliminowane. Apelujemy do Pana o uwzględnienie naszych postulatów w stanowisku polskiego rządu dotyczącym

reformy. Pozostajemy również do dyspozycji w razie jakichkolwiek pytań lub wątpliwości dotyczących projektu rozporządzenia.